נייר מחוק כדי לכרוך על צלוחית קטנה של פלייטון, עור כדי לעשות קמיע, (דוכסוסטוס כדי לכתוב מזוזה) קלף כדי לכתוב עליו *פרשה קטנה שבתפילין שהיא "שמע ישראל", דיו כדי לכתוב ב' אותיות, כחול כדי לכחול עין אחת, דבק כדי ליתן בראש השפשף, זפת וגפרית כדי לעשות נקב, שעוה כדי ליתן על פי נקב קטן, חרסית כדי לעשות פי כור של צורפי זהב, רבי יהודה אומר כדי לעשות פיטפוט, סובין כדי ליתן על פי כור של צורפי זהב, סיד כדי לסוד קטנה שבבנות *ר' יהודה אומר כדי לעשות כלכל רבי נחמיה אומר כדי לסוד אונדפי: **גמ'** חבל נמי ליחייב כדי לעשות תלאי לנפה ולכברה? כיון דהדריך במנא לא עבדי אינשי. תנו רבנן הוצין כדי לעשות אוזן לסל כפיפה מצרית, סיב-אחרים אומרים כדי ליתן על פי משפך קטן לסנן את היין, *רבב כדי לסוך תחת *אספגין קטנה וכמה שיעורה כסלע {והתניא כגרוגרת? אידי ואידי חד שיעורא הוא} מוכין כדי לעשות כדור קטנה וכמה שיעורו כאגוז: נייר כדי לכתוב עליו קשר מוכסין: תנא *כמה קשר מוכסין שתי אותיות (של קשר מוכסין) ורמינהו המוציא נייר חלק אם יש בו כדי לכתוב שתי אותיות חייב ואם לאו פטור אמר רב ששת מאי "שתי אותיות" שתי אותיות של קשר מוכסין רבא אמר שתי אותיות דידן ובית אחיזה דהיינו קשר מוכסין מיתיבי המוציא נייר מחוק *ושטר פרוע אם יש בלובן שלו כדי לכתוב שתי אותיות או בכולו כדי לכרוך ע"פ צלוחית קטנה של פלייטון חייב ואם לאו פטור בשלמא לרב ששת דאמר מאי "שתי אותיות" שתי אותיות של קשר מוכסין שפיר אלא לרבא דאמר שתי אותיות דידן ובית אחיזה דהיינו קשר מוכסין הכא בית אחיזה לא צריך, קשיא. תנו רבנן *המוציא קשר מוכסין: עד שלא הראהו למוכס חייב, משהראהו למוכס פטור, רבי יהודה אומר אף משהראהו למוכס חייב מפני שצריך לו מאי בינייהו? אמר אביי איכא בינייהו רהיטי מוכסא רבא אמר מוכס גדול ומוכס קטן איכא בינייהו רב אשי אמר חד מוכס איכא בינייהו מפני שצריך לו להראות למוכס שני דא"ל חזי גברא דמוכס אנא: ת"ר המוציא שטר חוב: עד שלא פרעו חייב, משפרעו פטור רבי יהודה אומר אף משפרעו חייב מפני שצריך לו מאי בינייהו אמר רב יוסף *אסור לשהות שטר פרוע איכא בינייהו *רבנן סברי אסור לשהות שטר פרוע ורבי יהודה סבר מותר לשהות שטר פרוע אביי אמר דכולי עלמא אסור לשהות שטר פרוע והכא *במודה בשטר שכתבו שצריך לקיימו קמיפלגי: תנא קמא סבר מודה בשטר שכתבו צריך לקיימו ורבי יהודה סבר מודה בשטר שכתבו אין צריך לקיימו ומאי "עד שלא פרעו" ומשפרעו"

עד

נייר מחוק. שוב אינו ראוי לכתוב לפיכך צריך שיעור גדול לכרוך ע"פ צלוחית: **קלף כדי לכתוב פרשה קטנה**. דאידי דדמיו יקרים לא עבדי מיניה קשרי מוכסין אלא תפילין ומזוזות ולא מיחייב בשיעורא זוטא: **דיו לכתוב שתי אותיות**. לרושם על שתי זויות של כלי או על קרשים לזווגן: **כדי לכחול עין אחת**. לקמן פריך עין אחת הא לא כחלי: **דבק**. גליד: **כדי ליתן בראש השפשף**. בגמרא מפרש לה: **כדי לעשות נקב קטן**. כלי שנותנין בו כסף חי סותם פיו בזפת או בגפרית ונוקב בתוך הסתימה נקב דק להוציא בו: **חרסית**. לבינה כתושה: **לעשות פי כור**. שהמפוח נכנס בו: **פטפוט**. רגל למקום מושב הכור שהיו מושיבין על כן העשוי לכך כגון טרפייד לשפות הקדירה: **סובין כדי ליתן ע"פ כור של צורפי זהב**. במקום שאין פחמין צורפין זהב באש של סובין: **לסוד קטנה שבבנות**. טופלות סיד להשיר את השיער: **גמ' חבל נמי ליחייב**. בשיעורא זוטא דחזי נמי לתלאי דנפה וכברה: **דהדריך**. כעין חרקי מתוך שהוא קשה פוגם את העץ: **הוצין**. של לולבי דקל: **כפיפה מצרים**. סל העשוי מלולבי דקל: **סיב**. ודליי"ת שגדל סביב הדקל כעין מלבוש וכרוך סביבותיו ועולה: **על פי משפך**. אונכטודיי"ר: **לסנן את היין**. שמעכב הפסולת והקמחים מליכנס לפי הכלי: **רבב**. שומן או שמן: **אספוגין**. רקיק שנותנין בתנור וטחין תחתיו אליה: **וכמה שיעורא**. של אספוגין: **כדור**. פלוט"א: **נייר חלק**. שלא נכתב בו מעולם: **שתי אותיות**. קס"ד שתי אותיות דידן דזוטרן: **קשר של מוכסין**. לא בעי גליון לבית אחיזה שאוחזו כולו בכפו פשוט ורואה: **בלובן**. גליון: **הכא בית אחיזה לא צריך**. שיכול לאוחזו במקום המחק והשטר במקום הכתב: **משהראהו למוכס**. ורואה שמחל לו ראש הגשר את המכס שוב אין צריך לו ולא חזי למידי: **מאי בינייהו**. כלומר במאי פליגי ולמאי קאמר רבי יהודה דצריך לו: **רהיטי מוכסא**. קורלא"ש שרצין אחר העוברים להטיל עליהם שלא נתנו המכס ומורח לעוברים לחזור למוכס, ומצניע החותם להראות לאלו, ולת"ק לא מצנע ליה להכי דכי רהטי בתריה הדר לגבי מוכס: **מוכס קטן**. פעמים שיש מוכס גדול שטורח לו לעמוד על הגשר כל היום וממנה מוכס קטן, וזה, מתחלה אינו מראה החותם של מלך אלא לגדול, ולרבי יהודה צריך לו שהרי הקטן ימנענו מלעבור ולת"ק אין צריך לו שהגדול מוסר לו סימן דברים ואומר לקטן ועובר: **למוכס שני** של מעבר אחר, ולא לפוטרו מן המכס אלא להראות שהוא נאמן וחשוב ואינו מבריח עצמו מן המכס כדי שלא יעליל עליו לאחר זמן: **משפרעו**. (לוה) פטור לקמיה מפרש להו: **מאי בינייהו**. כלומר מאי פלוגתייהו ומה טעם טוענין לדבריהם: **אסור לשהות שטר פרוע**. משום שנא' (איוב יא) אל תשכן באהליך עולה הלכך מלוה לא משהי ליה לצור ע"פ צלוחיתו משום איסור ולוה נמי לא משהי ליה שמא יבא לידי מלוה ויחזור ויתבענו: **מותר**. הלכך כי הוציאו מלוה חייב דצריך לו לכרוך ע"פ צלוחית: **במודה בשטר שכתבו**. הלוה מודה שכתבו צריך לקיימו ולומר לא פרעתי וכל כמה דלא אמר הכי לאו שטרא הוא אי לאו משכח סהדי להכיר החתימה, דמהן קא משוי ליה שטרא, לוה דאמר כתבתיו, לוה נמי הא קאמר פרעתי- הפה שאסר הוא הפה שהתיר הלכך משפרעו- כלומר משיאמר פרעתי פטור דלא צריך ליה, ור' יהודה סבר אין צריך לקיימו דכיון דמודה שכתבו ולוה בו הרי הוא כאלו קיימוהו חותמיו וגובה בו כ"ז שמוציאו:

עד

רבב. פירש בקונטרס שומן או שמן וע"כ אינו שמן דשמן נתנו בו חכמים שיעור אחר במתני': **תחת** איספוגין קטנה. ואע"ג דבפ' כל שעה (פסחים ל:) אמרינן אין טשין את התנור באליה ואם טש כל הפת כולה אסורה הא אמר התם בההיא פרקא *דכעין תורא שרי: **והמוציא** קשר מוכסין חייב. אצטריך לאשמועינן אפילו כתב על הקלף אע"ג דקתני בסמוך דשיעור קלף כדי לכתוב עליו פרשה קטנה שבתפילין:

ובית אחיזה. בשעת כתיבה צריך בית אחיזה וקשר מוכסין צ"ל דיכול לכותבו בלא אחיזה ובקונטרס פי' בשעה שרואה בו (*) בעי אחיזה:

ת"ק סבר מודה בשטר שכתבו צריך לקיימו. ומשום הכי כי אמר לוה פרעתי פטור דאין השטר ראוי לגבות בו ומיירי שיודע שלא יוכל כלל למצוא עדי קיום וא"ת כי לא פרע נמי אמאי חייב מה תועלת יש בשטר כיון שאינו יכול לקיימו שאם יטעון הלוה פרעתי או מזוייף יפטור ואם יודה זה אינו מכח השטר וי"ל דמועיל לו השטר דמתוך כך נזכר הלוה שלוה ממנו אי נמי (א) לטרוף ממשעבדי אם יודה הלוה שאינו מזוייף וא"ת ומשפרעו אמאי פטור המוציא כהי דלא חזי לגבות חובו הא ראוי הוא לצור ע"פ צלוחיתו ואע"ג דאסור להשהות שטר פרוע הכא היאך מוציאנו מידו כיון שהוא עומד ולוות שאינו פרוע (ג)וי"ל דמיירי כגון שאמר אין לי עדים ואין לי ראיה ולא אמצא קיום ואפילו מצא אחרי כן אינו מועיל ולכך אסור להשהותו שמא לבסוף יקיימנו ויגבה בו שלא כדין ואי לא הוה טענינן ללקוחות וליתומין מזוייף הוה אתי שפיר דאסור להשהותו אך פירשתי בבבא קמא ובבבא מציעא ובגיטין דטענינן ללקוחות וליתומין פרוע ומזוייף ושם הארכתי ואם תאמר ואמאי לא קאמר איפכא דת"ק סבר אין צריך לקיימו ומשפרעו הוי כמשמעו שפרעו ממש ולכך פטור דאסור להשהות שטר פרוע שמא יגבה בו פעם אחרת שכשיטעון הלוה אמת שפרעו לא יהא המלוה צריך לקיימו ויגבה שנית ור' יהודה סבר צריך לקיימו ואף משפרעו חייב דצריך הוא לצור על פי צלוחיתו ואין אסור להשהותו דמיירי כגון בידוע שלא ימצא עדי קיום ולא יוכל לגבות שנית דכשיטעון הלוה האמת שפרע יצטרך המלוה לקיימו ויש לומר דאף לר' יהודה הוה אסור להשהותו שמא יקיימנו באקראי בעלמא ויגבה בו שלא כדין:

רש"י גרים דכולי עלמא מודה בשטר שכתבו צריך לקיימו. וכן נראה דהכי קי"ל דאית ליה לרב נחמן הכי בפרק שני דכתובות (דף יט:) וקיימא לן כוותיה בדיני:

ת"ק

עין משפט נר מצוה

ו א מיי' פי"ח מהלכות שבת הלכה י:

[דף נ. ע"ש]

[עיין לעיל כט:]

ז ב ג ד שם הלכה טו:

[פי' תוס' סוטה יז. ד"ה אינו מתנב]

רבינו חננאל

ותנא כמה קשר מוכסין ב' אותיות לא שנו אלא באותו קשר [מוכסין] שהן מכירין אותו באותו פרק שכותבין בו ב' אותיות בכתב יווני שהן גדולות מאותיות שלנו אם יש בנייר החלק שיעור ב' אותיות הללו חייב עליו ואם לאו פטור. ורמינהי המוציא נייר חלק אם יש בו כדי לכתוב ב' אותיות חייב ואם לאו פטור. מדקאמר ב' אותיות סתם אסיקנן אדעתין ב' אותיות דילן דזוטרן מן ב' אותיות של קשר מוכסין וקא מחייב עליה. ומן ההיא קמייתא פטור. אמר רב ששת ב' אותי' דתנינא בהא ברייתא שנייה נמי דקשר מוכסין. רבא אמר ב' אותיות דילן ובית אחיזה. הכי אמר רבא לא תימא אם מכיל הנייר ב' אותיות חייב עליו אלא אימא הכי אם אפשר לכתוב עליו ב' אותיות ואי אפשר עד שיהא בו בית אחיזה כדי לכתוב למעלה הימנו ונמצא מקום ב' אותיות ובית אחיזה כשיעור קשר מוכסין: מיתיבי המוציא נייר מחוק ושטר פרוע אם יש בלובן שלו כדי לכתוב ב' אותיות או בכולן כדי לכרוך על פי צלוחית קטנה של פלייטון חייב ואם לאו פטור. לרב ששת דאמר בב' אותיות של קשר מוכסין שפיר דהוה ליה כמתניתי' ופירושה אלא לרבא דאמר צריך שיהא הנייר החלק כולו כשיעור ב' אותיות של קשר מוכסין והוא שיעור ב' אותיות דילן ובית אחיזה. והא הכא דשטר גדול הוא שיש בו לבן ויש בו בית אחיזה ומקום הלובן שלו ב' אותיות שלנו. ולא צריך מקום ב' אותיות של קשר מוכסין. קשיא: והא דתנן המוציא קשר מוכסין חייב. אוקימנא בברייתא עד שלא הראהו למוכס מפני שהוא צריך לו. אבל אם הראהו למוכס ואינו צריך לו פטור. ור' יהודה פליג ואמר אף משהראהו למוכס חייב מפני שהוא צריך לו. ובעינן למידע במאי פלוגתייהו ומאי בינייהו אמר אביי (דאמר) [רהיטי] מוכסא איכא בינייהו בזמן שיש כמה רצין לפני המוכס מחפשין מי נתן המכס ונטל הקשר ומי שלא נתן קאמר ר' יהודה חושש הוא שמא ישיגוהו רצי המכס בזמן שאין עמו קשר לפיכך צריך לו לדחותם. אע"פ שהראהו לגדול. אבל היכא דליכא רהטי מכסא קאמר אביי אפילו ר' יהודה מודי דפטור. רבא אמר מוכס גדול ומוכס קטן איכא בינייהו ומימריה קרוב למימרא דאביי. וסבירא ליה שאם אין שם מוכס קטן משהראהו למוכס לא פליג ר' יהודה דפטור. רב אשי אמר לעולם פליגי ולא מילתא איכא בינייהו אלא לב' אפי' היכא דליכא רהטי א"א שני מוכסין צריך ליה לקשר דכד אתי מוכסא שני מחווי ליה למוכס דקדים מוכס שני וא"ל חזי דגברא דמכס אנא ורגילנא לשלומי מכסא שיהא לו פנים אצלו. או דמאחר ליה ולא דחיק ליה: המוציא שטר חוב שהוא עליו עד שלא פרעו כגון שנגנב מן המלוה או שנפל מן המלוה ומצאו המלוה בשבת עד שלא פרעו והעבירו ד' אמות ברה"ר כו' לא פליגי שהוא חייב. כי פליגי כגון שהוציאו לוה אחר שפרעו. רבנן סברי פטור משום דלית ליה צורך ביה. ור' יהודה סבר עדיין צריך לו ואע"ג שפרעו וחייב.. מאי בינייהו דפליגי ביה. אמר רב יוסף לשהות שטר פרוע איכא בינייהו. ת"ק סבר אסור. וכיון שהמלוה אסור לשהותו אין הלוה צריך לשטר ואם הוציאו פטור. דהוה ליה כמתעסק. ור' יהודה סבר מותר לאדם לשהות שטר פרוע בתוך ביתו. והרי הלוה חושש מן השטר ויש לו צורך בהוצאתו וחייב. אביי אמר דכולי עלמא אסור לשהות שטר פרוע. והכא במודה בשטר שכתבו קא מיפלגי. ת"ק סבר צריך לקיימו. ור' יהודה סבר אין צריך לקיימו. ועיקר הדא שמעתתא באשה שנתארמלה ובכמה

דוכתי

נושא שיעור הוצאת נייר

נושא הוצאת קשר מוכסין אחר השימוש בו

נושא המוציא שטר חוב שכבר פרוע

[מיר ג.]

[רקיקי עשת מתרגמינן אספוגין ספירי ענין וכן בערוך ערך אלפס]

[גי' הערוך ערך שתי תנא כמה קשר מוכסין שתי אותיות בכתב יווני שהן גדולות מאותיות שלנו]

[תוספתא פ"ט]

[שם ב"מ ... ב"ב קס.]

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ת"ק סבר וכו' א"נ לטרוף ממשעבדי כו' דלא חייש לקנוניא אלא סיכא ... (ג) בא"ד וצוות שאינו פרוע טוח ... ללקוחות וליתומין מזוייף ... וכו' ושם הארכתי ... דמיירי ... שאמר ... ואם ... ולמאי קאמר כצ"ל

גליון הש"ס

גמ' רבנן סברי אסור לשהות. ק"ל הא חזי ליה למחוק בשטר ויהיה מותר להשהותו לצור ע"פ צלוחיתו. וצ"ע: